

DE STAMTIJDEN

1. Van de ZES tijden die de vorige dagen aan bod zijn gekomen zijn er DRIE die we zeer goed moeten kennen. We hebben die tijden nodig om alle andere tijden te kunnen vormen.

Van elk werkwoord hebben we nodig:

De NOEMVORM : in welke tijden komt de noemvorm voor?

In de o.tk.t. en de v.tk.t.

De STAM: in welke tijden hebben we de stam van een werkwoord nodig?

In de o.t.t., de o.v.t.

Hoe vinden we de stam? Noemvorm min –en.

Een **hulpmiddel** is: zet IK voor het werkwoord in de o.t.t., dan vind je de stam.

Opgelet: soms kan de stam van klank veranderen in de o.v.t. (*komt in de volgende les aan bod*). Daarom gebruiken we ook de o.v.t. in de stamtijden.

Het VOLTOOID DEELWOORD: in welke tijden hebben we een voltooid deelwoord nodig?

In de v.t.t., de v.v.t., de v.tk.t.

Als we de O.T.T, de O.V.T. en de V.T.T. kennen, kunnen we alle andere tijden vinden. Daarom noemen we deze drie tijden de STAMTIJDEN.

NOEMVORM	O.T.T. (stam)	O.V.T.	V.T.T. (V.D.)
Werken	(ik) werk	(ik) werkte	(ik heb) gewerkt
Zingen	(ik) zong zing	(ik) zong	(ik heb) gezongen
Lezen	(ik) lees	(ik) las	(ik heb) gelezen
Zagen	(ik) zaag	(ik) zaagde	(ik heb) gezaagd

Omdat de vervoeging van de zwakke werkwoorden nog aan bod moet komen, zorgen we ervoor dat bij de werkwoorden die we nu opgeven om daarvan de stamtijden te noteren, géén werkwoorden zijn waarbij de t of de d van de stam moet verdubbeld worden (bv. antwoorden, doden, landen, planten enz.) Die werkwoorden komen aan bod in de les over de zwakke werkwoorden.

De leerkracht kan samen met de leerlingen een aantal werkwoorden zoeken waarvan de leerlingen de stamtijden gaan opschrijven. Als er werkwoorden genoemd worden waarbij de eind-t of –d moet verdubbeld worden in de o.v.t. dan worden die bewaard voor de les over de zwakke werkwoorden.

2. De leerlingen zoeken van een aantal (een dertigtal) werkwoorden de stamtijden. Ze schrijven die op in een tabel die ze bij voorkeur zelf tekenen en waarbij de kleuren gebruikt worden zoals in de vorige les (over de 6 vervoegingen). Een gekopieerd blad met voorgedrukte tabellen (en desnoods ook de kleuren) kan ook.

3. Korte zinnen maken en omzetten in verschillende tijden. Het werkwoord kan opgegeven worden in de noemvorm, de leerlingen maken er een zin mee. De vervoeging gebeurt dan in de volgorde zoals in het schema van gisteren.

Voorbeeld:

Plukken.

o.tk.t. => de boeren zullen appelen plukken

v.tk.t. => de boeren zullen appelen geplukt hebben

o.t.t. => de boeren plukken appelen

v.t.t. => de boeren hebben appelen geplukt

o.v.t. => de boeren plukten appelen

v.v.t. => de boeren hadden appelen geplukt.

4. Herhaling van zaken die eerder aan bod gekomen zijn.

5. Redekundige en taalkundige ontleding.